

[Poul Dam.]

en bestemt stillingtagen til aktuelle udenrigspolitiske eller indenrigspolitiske spørgsmål, hører til de umistelige, borgerrettligheder i et folkestyret samfund, men at denne demonstrationsfrihed i den nuværende situation trues såvel af smågruppers provokationer som af uklarhed i offentligheden om de gældende regler, opfordrer det justitsministeren til at gennemgå de gældende regler for politiets indsats i forbindelse med demonstrationer med henblik på at sikre beskyttelsen såvel af demonstrationsfriheden som af den offentlige orden

og går hermed over til næste sag på dagsordenen.“

Første næstformand (Kaj Andresen): Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

K. Axel Nielsen: Demonstrationen foran den amerikanske ambassade for nu snart 3 uger siden har givet anledning til to spørgsmål og altså nu en forespørgsel til justitsministeren. Det er kun godt. Selve emnet demonstration og demonstranternes forhold til myndighederne er vel mere aktuelt end nogen sinde, og det vil kun have godt af at blive drøftet her i folketinget i den rolige og nøgterne ånd, der heldigvis plejer at præge vore forhandlinger.

I et demokrati hævdes det undertiden at argumentet i det talte eller skrevne ords klædning skal være det eneste redskab til udvikling af samfundet, til ændring af det bestående, og det må nok erkendes, at argumentet i et virkelig funktionsdygtigt demokrati er så langt det vigtigste, og at det bør være det overvejende redskab.

På visse stadier af samfundets udvikling må man imidlertid indrømme at det talte og skrevne ord ikke slår til. Den menneskelige træghed vil undertiden medføre, at der opstår spændinger mellem på den ene side den tilstand, der er opnået på traditionel vis, og på den anden side de krav om ændringer, som grupper af befolkningen, oftest præget af ungdommen, finder bør opfyldes, for at samfundet kan give mulighed for udfoldelse af nye tiders dynamik.

Netop på grund af den træghed, der præger ethvert samfund i ro, finder disse grupper, som menneskeheden på lang sigt står i gæld til, selv om deres samtidige sjældent erkender det, at fremskridtet eller det, de kalder fremskridt, har for trange kår, at udviklingen går for langsomt; de prøver derfor på utraditionelle måder at sætte skub i udviklingen, og en af måderne, en forholdsvis fredelig, er demonstrationen, der, når den kun er en demonstration, alene er en kraftig understregning af argumentet.

Men hvornår er en demonstration kun en demonstration? Erfaringerne viser, at demonstrationer en gang imellem, heldigvis ikke så tit, som nogen tror, har en tilbøjelighed til at udarte til voldsomhed, som regel i form af sammenstød med samfundets ordenshåndhævere, men undertiden også som sammenstød mellem forskellige yderliggående grupper, som vi så det før krigen. Når demonstrationer går over til voldsomheder, er de i et samfund som vort ikke egnede midler til at fremme udviklingen. I de fleste tilfælde tror jeg de i så fald i stedet for at understrege krav om ændringer overstreger dem.

Når der i den senere tid i forbindelse med en demonstration er sket sammenstød med politiet, er det så sikkert som amen i kirken, at der bagefter fremsættes beskyldninger om, at politiet har udvist brutalitet. Det sker, fordi det for en del af demonstranterne, ofte kun en lille del, er et af formålene med demonstrationen at skabe despekt for alle samfundets autoriteter. Politiet er den autoritet, demonstranterne møder, fordi politiet nu har fået pålagt den bestemte opgave at beskytte borgernes ejendom og sørge for, at bl. a. trafikken kan afvikles.

Det er ikke noget rart syn at se vold undertrykt med magt. Det kan ikke undgås, at fredelige demonstranter i trængslen får nogle af de knubs, som de ikke-fredelige har været ude om. Som det viste sig ved demonstrationen ved den amerikanske ambassade, kan det altså også ske, at en demonstrant bliver ramt af noget af det kasteskyts, som de ufredelige demonstranter var så rigeligt forsynet med. Om det var brosten eller en såkaldt molotovcocktail, ved jeg ikke, men den pågældende blev da fotograferet, og i første omgang fik politiet skylden for det skamferede ansigt, indtil